

Scientific journal «ECONOMICS AND FINANCE»

"East West" Association For Advanced Studies and Higher Education

ECONOMICS AND MANAGEMENT: CHALLENGES AND PERSPECTIVES

Collection of scientific articles

List of journals indexed

Submitted for review in

Conference Proceedings Citation Index -
Social Sciences & Humanities (CPCI-SSH)

"East West" Association For Advanced Studies and Higher Education,
2015

"East West" Association For Advanced Studies and Higher Education

ECONOMICS AND MANAGEMENT: CHALLENGES AND PERSPECTIVES

Science editor:

Drobyazko S.I.

Ph.D. in Economics, Associate Professor, Professor of RANH

Reviewers:

Shatalova Nina Ivanovna

*Doctor Hab. in Social Sciences, Professor,
Head of the Department of Personnel Management and Sociology of
Ural State Railway University (Ekaterinburg, Russia)*

Dimitar Kanev,

Doctor of Economic Sciences, Professor of Economics (Varna, Bulgaria)

Economics and Management: Challenges and Perspectives: Collection of scientific articles. - "East West" Association For Advanced Studies and Higher Education GmbH, Vienna, Austria, 2015.- 260 p.

ISBN 978-3-903063-16-7

Collection of scientific articles published on the results of the International scientific and practical conference "Economics and Management: Challenges and Perspectives" is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Russia, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern economy and state structure. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern economic science development.

ISBN 978-3-903063-16-7

© 2015 Copyright by "East West" Association For
Advanced Studies and Higher Education GmbH
© 2015 Authors of the articles
© 2015 Drobyazko S.I.

CONTENT

1. NATIONAL ECONOMICS AND MANAGEMENT	6
Nedev T.S. ISSUES OF THE BULGARIAN ELECTRICITY MARKET AND POSSIBILITIES OF RISK MANAGEMENT BY FINANCIAL FUTURES AT THE EUROPEAN ENERGY EXCHANGE - EEX	6
Abesadze O. THE DYNAMICS OF TRADE RELATIONS WITH THE EU IN THE BACKGROUND OF DEEP AND COMPREHENSIVE FREE TRADE AREA.....	11
Vasina A.Yu. BUSINESS ENVIRONMENT FORMATION IN THE CONTEXT OF THE STRUCTURAL REFORMING OF UKRAINE'S ECONOMY	14
Korzik P.M. DEFINING THE CONCEPT OF NATIONAL COMPETITIVENESS.....	19
Minkov T.Y. PROBLEMS WITH CONFIDENCE THE PERSONNEL OF THE COMPANIES FROM DIFFERENT TYPES OF TRANSPORT IN BULGARIA	22
MUTAFCHIEVA-BAKALOVA V.L. CURRENT STATE AND DEVELOPMENT OF THE INLAND WATERWAY TRANSPORT IN EUROPE	26
Mutafchieva-Bakalova V.L. INCREASING THE COMPETITIVENESS OF MARITIME PORTS IN BULGARIA	29
Onyusheva I.V., Murzasheva Z.V. EVALUATION IN EDUCATION IN CONDITONS OF TRANSITION TO THE GREEN ECONOMY	33
Ostafiychuk Ya.V., Ilina M.V. ADMINISTRATIVE DECENTRALIZATION IN UKRAINE AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE RURAL TERRITORIES	38
Potravka L.O. SYNERGETIC PARADIGM OF STRUCTURAL TRANSFORMATIONS	41
Soboleva O.P. DEVELOPMENT OF BALANCE OF PAYMENTS CRISIS THEORY IN MODERN CONDITIONS.....	46
Sukhorukova O.A. REINDUSTRIALIZATION AS A PRIORITY OF PUBLIC POLICY	50
Fylypets Z.B. FEATURES OF SCIENCE AND TECHNOLOGY DEVELOPMENT OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF ECONOMIC SECURITY	52
Shpyliova Y.B., Nosulich T.M. CONCEPTUAL FOUNDATIONS GREENING RETAIL TRADE IN UKRAINE.....	57
Sribna E.V. FUNDAMENTAL ANALYSIS OF COAL INDUSTRY UKRAINE IN RELATION TO THE FOREIGN EXCHANGE REGULATION.....	61
2. ENTERPRISES ECONOMICS AND MANAGEMENT	67
Janiuk Ireneusz. GLOBALIZATION OF BUSINESS ACTIVITY AND THE STRATEGIES OF TRANSNATIONAL CORPORATIONS	67
Bratishko Yu.S. ASSESSMENT OF SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE INDUSTRIAL PHARMACEUTICAL ENTERPRISES OF UKRAINE.....	74
Kabay V.O. CONCEPT OF "RESTRUCTURING" IN THE SPHERE OF SANATION PROCEDURES	78
Katkova N.V., Matushevskaya E.A. DIAGNOSIS OF FINANCIAL STABILITY OF SHIPYARDS OF UKRAINE	80
Kirchata I.M. RESTRUCTURING OF ENTERPRISE: ESSENCE AND KINDS.....	87
Lagutina K.V. INFORMATION TECHNOLOGIES IN PRODUCT COST CONTROLLING.....	90
Lukyanenko N.E. THE FACTORS OF EFFICIENCY OF DIVERSIFICATION ACTIVITY OF ENTERPRISES	95
Semykina M.V., Volchkova G.K., Belyak T.A. CORPORATE CULTURE'S DEVELOPMENT AS A PREREQUISITE FOR THE ACCUMULATION OF SOCIAL CAPITAL	98
Tkachenko E.Y., Yaryshko O.V. THE ESSENCE OF INNOVATION AND FUNDING SOURCES.....	103
3. PRODUCTIVE FORCES DEVELOPMENT AND REGIONAL ECONOMY	107

Krajňáková E., Vojtovič S.	THE IMPORTANCE OF CREATIVE INDUSTRY FOR THE REGION'S DEVELOPMENT	107
Beley N.P.	THE PERSONNEL POTENTIAL OF THE AGRICULTURAL SECTOR OF THE REGION AND ITS ROLE IN ENSURING THE FUNCTIONING FARMING SECTOR	112
Martunyk E.	PROBLEMS OF FORMATION OF A STRATEGY FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE REGION	115
Uzhva A.N.	CONCEPTUALLY METHODOLOGICAL PRINCIPLES FORMING OF STRATEGY REGIONAL AGROINDUSTRIAL COMPLEX.....	118
4. MONEY, FINANCE AND CREDIT		122
Slepov V.A., Volkov I.I.	MECHANISMS FOR INTEGRATION OF THE FINANCIAL MARKET SECTORS	122
Brychko M.M., Primakova O.V., Loza O.O.	CONSUMER RIGHTS PROTECTION OF FINANCIAL SERVICES IN UKRAINE	126
Bukhun Y.V.	PROBLEMS OF ATTRACTING FOREIGN INVESTMENT IN HIGH-TECH INDUSTRIES IN UKRAINE	129
Havrilyak T.S.	INFRASTRUCTURE INVESTMENT OF INSURANCE MARKET	133
Zinchenko M.	NON TAX METHODS OF FORMATION THE INCOMING FINANCIAL FLOWS OF LOCAL BUDGETS IN UKRAINE.....	136
Kovalenko V.V., Koreneva O.G.	EFFICIENCY OF BANKING SYSTEM IS IN THE CONDITIONS OF GLOBAL COMPETITION	140
Kolomina O.B.	KEY ISSUES AND ANALYSIS OF THE ATTRACTION OF FOREIGN INVESTMENTS INTO UKRAINIAN ECONOMY	145
Kulchytskyy M.I.	INTERBUDGETARY TRAHSFERS AND THEIR INFLUENCE IS ON IMPLEMENTATION OF LOCAL BUDGETS AND PLENARY POWERS DELEGATED BY THE STATE.....	150
Plysa V.Yo., Plysa Z.P.	STATE REGULATION OF INSURANCE MARKET OF UKRAINE IN A GLOBALIZING WORLD INSURANCE THE SPACE.....	158
5. ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT		162
Georgieva V.K.	CHARACTERISTIC FEATURES OF THE ANNUAL ACCOUNTING CLOSURE AND THE FINANCIAL REPORT PREPARATION OF THE BRANCH ORGANIZATIONS.....	162
Bondarenko O.V.	INFORMATION AND SOFTWARE ACCOUNTANTS AND ANALYSTS	166
Ganina V.O.	CAPITAL INVESTMENTS ACCOUNTING	169
Diegtiar O.A.	CLASSIFICATION OF ACCOUNTING OBJECTS, THEIR SYSTEM AND COMPONENTS	173
Lepert D.V.	THE PECULIARITIES OF AUTOMATION OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL PROCESS AT ENTERPRISES OF RESTAURANT ECONOMY	176
Tsybulnyk M.O.	IMPROVEMENT FINANCIAL REPORTING STATE PENSION FUNDS IN UKRAINE BASED ON STANDARDIZATION AND HARMONIZATION WITH IFRS	180
Yankov D.B.	CHARACTERISTICS OF FORMING AND ACCOUNTING THE EXPENSES IN THE GRAIN PRODUCTION	186
Ganina V.O.	REPRODUCTION NONCURRENT ASSETS: CAPITAL CONSTRUCTION OR LEASING.....	190
6. TAXATION AND ACCOUNTING SYSTEM		193
Drugdová Barbora.	THE INSURANCE AND COMMERCIAL INSURANCE MARKET OF PART OF THE FINANCIAL MARKET IN SLOVAKIA	193
7. ECONOMIC SECURITY OF BUSINESS ENTITIES		196
Maliuta L.Y., Nahorniak I.S.	CURRENT PRINCIPLES OF BEFORE SYSTEM SOCIO-ECONOMIC SECURITY OF MACHINE-BUILDING COMPANIES IN UKRAINE.....	196

8. MATHEMATICAL METHODS IN ECONOMY	200
Zomchak L.M. ECONOMIC-MATHEMATICAL MODEL OF ASSET PRICE DYNAMICS WITH HETEROGENEOUS TRADERS.....	200
Kovpak E.A. ECONOMETRIC MODEL OF UKRAINIAN GDP FOR 2004-2013	203
Olishevych M.O., Kozytskyy V.A. THE ASYMMETRIC EFFECT ON VOLATILITY OF LABOR MARKET TIMES SERIES	208
Kharitonova P.V., Alekseeva Y.P. IMPROVING THE PERSONNEL POLICY OF THE ENTERPRISE WITH THE USE OF MATHEMATICAL SYSTEMS.....	211
Chaikovska I.I. ECONOMIC-MATHEMATICAL MODELING IN THE ENTERPRISE'S MANAGEMENT	215
9. STATE ADMINISTRATION, SELF-GOVERNMENT AND GOVERNMENT SERVICE	219
Zlatopolska A.S. THE WAYS OF IMPLEMENTATION OF LABOR POTENTIAL OF ELDERLY PEOPLE	219
Ryzhkova Yu.A. THE PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF INNOVATION IN PUBLIC GOVERNANCE IN UKRAINE.....	222
10. ECONOMY LAW	226
Kalisheva Zh.G. SUPPORT AND DEVELOPMENT OF SMALL AND MEDIUM BUSINESS IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN: LEGAL ASPECTS.....	226
Tleuzhanova A.I. CURRENCY INTEGRATION WITHIN THE EUROASIAN ECONOMIC UNION: LEGAL PROBLEMS AND PROSPECTS	230
11. TOURISM ECONOMY	236
Titarenko I.V. IMPROVEMENT OF ORGANIZATION OF MANAGEMENT OF ENTERPRISES AND ORGANIZATIONS OF CONSUMER COOPERATION FINANCIAL SUBSYSTEM.....	236
12. MANAGEMENT	241
Grenčíková A., Španková J. WORKPLACE STRESS AND ITS IMPACT ON JOB PERFORMANCE.....	241
13. MARKETING	247
Sokolovska O.O., Krivosheeva N.M. MARKETING MARKETING RESEARCH ON FEASIBILITY OF NEW TYPES OF PASTILA PRODUCTS DEVELOPMENT.....	247

Brychko M.M.
PhD, Assistant Lecturer

Primakova O.V.
Student

Loza O.O.
Student

Ukrainian Academy of Banking of the National Bank of Ukraine, Ukraine

CONSUMER RIGHTS PROTECTION OF FINANCIAL SERVICES IN UKRAINE

Бричко М.М.

к.е.н., асистент

Примакова О.В.

студент

Лоза О.О.

студент

ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ", Україна

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

The most widespread problems faced by financial services consumers in Ukraine have been considered. National and international experience of consumer rights protection of financial services has been studied.

Key words: *violation of consumer rights, financial services*

У статті розглянуто найпоширеніші проблеми з яким стикаються споживачів фінансових послуг в Україні. Досліджено світовий та вітчизняний досвід захисту прав споживачів фінансових послуг.

Ключові слова: *порушення прав споживачів, фінансові послуги*

В період фінансової кризи питання порушення прав споживачів фінансових послуг в Україні стало особливо актуальним. Кількість фактів порушення прав споживачів значно зросла, про що свідчить велика кількість звернень до правоохоронних органів та судів. Незважаючи на законодавче закріплення, не повною мірою реалізуються такі права споживачів, як право на достовірну інформацію про фінансові послуги, умови договору та вартість кредиту, тощо. Дана ситуація не сприяє підвищенню до фінансових установ, що є актуальним в умовах обмеженості фінансових ресурсів та є основою стабільного і ефективного розвитку фінансового сектору.

Проблема порушення прав споживачів набула особливої гостроти і актуальності в умовах розвитку та розширення спектра банківських фінансових послуг. У процесі вибору послуги споживачі, як правило, не володіють необхідними знанням про особливості та споживчі характеристики фінансових послуг, не завжди можуть об'єктивно оцінити рівень ризиків та порівняти умови надання фінансових послуг, що пропонують банківські установи.

Метою статті є аналіз існуючих проблем порушення прав споживачів фінансових послуг на вітчизняному фінансовому ринку.

Питанню захисту прав споживачів, зокрема у сфері фінансових послуг, приділено багато уваги у працях таких вітчизняних науковців і практиків, як В. Корнеєв [1], І. Школьник [2], Є. Бойко [3], С. Науменкова [4], Н. Внукова [5]. Однак, незважаючи на значну увагу до цього питання, низка аспектів залишається недослідженою. Необхідним є проведення поглибленого аналізу та виявлення особливостей діючої системи захисту прав споживачів, вивчення та адаптація міжнародного досвіду з питань захисту споживачів до вітчизняних умов функціонування ринку фінансових послуг.

Як свідчать проведені соціально-економічні дослідження [8] майже жоден споживач не знає достовірно своїх прав у сфері надання фінансових послуг. Цим користуються

банківські установи, неодноразово порушуючи права споживачів. До найпоширеніших порушень відносяться:

- нестача відкритої та достовірної інформації про фінансову послугу;
- недостатній рівень знань споживачів фінансових послуг та їх поінформованості про фінансові продукти;
- недосконалість законодавчої бази;
- несправедливі умови договору кредитування;
- недостатність у наглядових органів повноважень для захисту прав споживачів фінансових послуг.

Однією з головних проблем споживачів фінансових послуг є вибір підприємством банку в якому будуть обслуговуватись працівники. Згідно з опитуванням клієнтів банківських установ, проведеним компанією GFK Ukraine, майже 70 % пластикових карток відкриваються з ініціативи роботодавця, а не співробітника [8]. Масові переведення з одного банку в інший, які спостерігаються в багатьох бюджетних організаціях, породжують запитання, наскільки законно позбавляти людей права обирати банк, у якому їм буде найзручніше обслуговуватися. Згідно з Законом України «Про оплату праці» (статті 24 і 25) кожна особа має право самостійно розпоряджатися своєю заробітною платою [6]. Таким чином, керівництво підприємства при виборі банку для обслуговування зарплатних рахунків повинно максимально врахувати інтереси своїх працівників. Кримінальним злочином є не тільки порушення добровільності у виборі банку, а й передавання банківським установам персональних даних працівників без їх відома. На жаль в Україні майже ніхто не бореться за додержання цих прав.

Також виникає ситуація, коли споживачі фінансових послуг не помічають того, що їх права порушують. Таким прикладом є нав'язування додаткових фінансових продуктів або послуг. Так, зокрема, видача кредитної картки при відкритті депозитного рахунку. Відкриваючи депозитний рахунок, споживач фінансових послуг має на меті тимчасове розміщення вільних грошових коштів та їх примноження. При укладанні депозитного договору з банком працівник банку найчастіше стверджує, що однією з умов даного договору є відкриття кредитної картки, рідше – її пропонують відкрити за бажанням. Згідно укладеного депозитного договору банк повинен оформити картку клієнту, на яку нараховується депозит, відсотки за ним та не мати ознак кредитної. Подібні маніпуляції з кредитними картками призводять до збільшення випуску пластикових карт, а згодом і прибутків банку, оскільки обслуговування такої картки для клієнта може бути платним або до неї можуть бути підключені платні послуги, зокрема мобільний банкінг та інші, непотрібні клієнту послуги.

За останні роки кризи та після кризовий дуже гостро постала проблема з укладеними раніше кредитними договорами та не можливістю їх повного виконання. За цей час банки, не бажаючи втрачати прибутки, не запропонували позичальникам більш прийнятних умов і схем остаточного погашення кредитів та процентів по ним. Найчастіше банки для того щоб позбутися проблемного кредиту продають його колекторській фірмі. У цьому випадку банк прямо порушує права кредиторів, оскільки він повинен повідомляти позичальника про всі зміни щодо його позики. Таким чином, банк повертає частину своїх коштів та зменшує витрати по управлінню даною заборгованістю.

Окремої уваги заслуговує безпосередньо зміст та форма кредитної угоди. До найпоширеніших суперечностей кредитного договору належать: зобов'язання укласти договір із третьою особою, визначеною кредитором, крім випадків, коли укладення такого договору вимагається законодавством або витрати за таким договором включені до сукупної вартості кредиту; дискримінація споживача шляхом не регламентування зміни процентної ставки; надання права кредитором розірвати договір на власний розсуд, коли споживачеві таке право не надається; надання права кредитором в односторонньому порядку змінювати умови договору на власний розсуд або на підставах, не зазначених у договорі. Для уникнення проблем з банками у майбутньому споживачу фінансової послуги

слід перевіряти договір на наявність суперечливих умов. У випадку, коли споживач помітив у договорі суперечність після його підписання він може звернутись до суду, такий договір може бути змінений або визнаний судом недійсним.

Найбільш поширеною проблемою з якою стикаються споживачі фінансових послуг є відсутність достовірної та доступної інформації. Головним способом для поширення послуг, банківські установи використовують рекламу, при цьому не дотримуючи вимог розкриття інформації, зокрема: забороняється повідомляти інформацію про майбутні прибутки, крім фактично виплачених за підсумками не менш як одного року, реклама дозволяється лише за наявності спеціального дозволу, ліцензії, що підтверджує право на здійснення такого виду діяльності; реклама повинна містити номер, дату видачі та найменування органу, який видав дозвіл (ліцензію).

Нажаль, в Україні не існує практики перевірки інформації, яку надає фінансова установа в рекламі. Хоча за кордоном дане явище є дуже поширеним. Так, у 2011 році 27 країн Євросоюзу проводили перевірку інформації з 562 веб-сайтів європейських компаній, які пропонували швидкі кредити. У більшості перевірених компаній у рекламі споживчих кредитів не надавалася повна інформація про їх продукти. Агенція захисту прав споживачів Польщі порушила справи про притягнення до відповідальності [7].

Законодавча база яка регулює надання фінансових послуг в Україні є недостатньо дієвою та неповно охоплює спектр надання фінансових послуг. В Україні наявні лише загальні засоби захисту, передбачені Цивільним кодексом України. Таким чином в Україні відсутні спеціальні засоби захисту та норми, щодо відповідальності за порушення прав споживачів фінансових послуг.

Найпоширенішими адміністративними санкціями у країнах Європейського Союзу виступають: штрафи (Австрія, Італія, Португалія, Румунія), примусове зупинення діяльності кредитної установи чи реституція неправомірно залучених коштів (Італія), примусова зміна договірних умов (Португалія). У закордонній практиці існує кримінальне покарання за порушення прав споживачів фінансових послуг. Так у Польщі санкція за кримінальним кодексом застосовується за порушення правил щодо надання переддоговірної інформації; обов'язку надати стандартної інформації у рекламі щодо вартості кредиту та обов'язку оцінити кредитоспроможність.

Питання порушення прав споживачів є дуже актуальним на даному етапі розвитку ринку фінансових послуг. Головною причиною порушення прав споживачів є недосконалість законодавчої бази та необізнаність самих споживачів. Для недопущення порушень необхідно підвищувати рівень фінансової грамотності населення та удосконалити законодавство у частині посилення покарань за порушення прав споживачів фінансових послуг. Доцільно також реформувати систему наглядових органів та надати їй повноважень досудового вирішення конфліктів.

Література:

1. Корнєєв В. В. Фінансові посередники як інститути розвитку : монографія / В. В. Корнєєв ; Ін-т економіки та прогнозування НАН України. — К. : Основа, 2007. — 192 с.
2. Школьник І. О. Фінансовий ринок України: сучасний стан і стратегія розвитку : монографія / І. О. Школьник. — Суми : Мрія, 2008. — 348 с.
3. Бойко Є. І. Фінансовий ринок України: глобалізація та євроінтеграція Є. І. Бойко ; Ін-т регіон. дослідж. НАН України. — Л., 2008. — 575 с.; Бойко Є. І. Фінансовий ринок України: стабілізація та євроінтеграція / Є. І. Бойко ; Ін-т регіон. дослідж. НАН України. — Л., 2009. — 534 с.
4. Науменкова С. В. Розвиток фінансового сектору України в умовах формування нової фінансової архітектури : монографія / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. — К. : Ун-т банківської справи : Центр наук. дослідж. НБУ, 2009. — 384 с.
5. Внукова Н. М. Управління розвитком ринків фінансових послуг : монографія / Н. М. Внукова, Ж. О. Андрійченко, С. А. Ачкасова та ін.; Харк. нац. екон. ун-т. — Х. : АдВА, 2009. — 195 с.
6. Закон України «Про оплату праці» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>